

Algemeen / de rode draad bij alle vragen.

Waarom de verdeling in riool- en waterzorgtarief?

De gemeente heeft er in de loop der jaren steeds meer zorgtaken bij gekregen. Waar in het verleden de gemeente alleen maar verantwoordelijk was voor het inzamelen en afvoeren van afvalwater via het riool heeft de gemeente tegenwoordig ook de zorgplicht voor het (bergen, vasthouden en/of afvoeren van) hemelwater en (beheersen van) grondwater. Hieronder vallen ook de maatregelen om de hevige regenbuien op te vangen en de openbare ruimte klimaatrobust te maken.

Op dit moment betalen alleen de percelen met een rioolaansluiting voor het treffen van deze maatregelen, terwijl iedereen daar profijt van heeft. Door de rioolheffing op te splitsen in een riooltarief en waterzorgtarief kan onderscheid worden gemaakt tussen percelen met en zonder rioolaansluiting. Daardoor betaald iedereen alleen de heffing die op hem of haar van toepassing is, dat is eerlijker dan alles vanuit de rioolheffing betalen. Dit sluit beter aan bij de watertaken die een gemeente daadwerkelijk heeft.

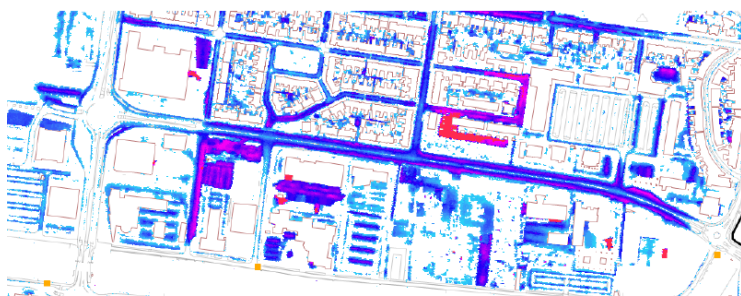
De klimaatmaatregelen die de gemeente moet nemen voor het toegankelijk houden van de openbare ruimte en om schade te voorkomen is een collectief goed waar iedereen profijt van heeft. Daarom is er voor gekozen om een verdeling te maken in de rioolheffing en de waterzorgheffing. Een perceel met rioolaansluiting betaalt beide heffingen. Een perceel zonder rioolaansluiting maakt geen gebruik van het inzamelen en transporteren van afvalwater en hoeft geen rioolheffing te betalen. Een perceel zonder rioolaansluiting heeft net als een perceel met rioolaansluiting wel profijt bij het toegankelijk houden van de openbare ruimte en voorkomen van schade. Daarom is het voorstel van het college dat alle percelen waterzorgheffing betalen.

Waarom iedereen mee laten betalen voor waterzorg?

De klimaatmaatregelen die de gemeente moet nemen voor het toegankelijk houden van de openbare ruimte en om schade te voorkomen, staan los van het hebben van een rioolaansluiting. Iedereen heeft profijt bij een goed toegankelijke buitenruimte. Hiervoor maakt het niet uit of iemand in een stad, dorp of in het buitengebied woont. Iedereen maakt gebruik van deze buitenruimte om bv. boodschappen te halen, naar werk, de school of naar de dokter te gaan. Een goed toegankelijke buitenruimte maakt het ook voor o.a. hulpdiensten gemakkelijker om op de bestemming te komen. Op dit moment betalen alleen de percelen met een rioolaansluiting voor het treffen van deze maatregelen, terwijl iedereen daar profijt van heeft. Door het opsplitsen in een rioolheffingtarief en waterzorgtarief kan onderscheid worden gemaakt tussen percelen met en zonder rioolaansluiting. Dit sluit beter aan bij de watertaken die een gemeente daadwerkelijk heeft. Daardoor betaald iedereen alleen de heffing die op hem of haar van toepassing is, dat is eerlijker dan alles vanuit de rioolheffing betalen.

Voorbeelden van maatregelen die de gemeente moet nemen:

De Borniastraat is één van de straten waar klimaatmaatregelen genomen moeten worden. Wanneer er een bui van 60 mm/h over Leeuwarden heen trekt, is dit één van de straten die onder water loopt. Het ziekenhuis is dan slecht te bereiken voor o.a. ambulances. Een andere straat die onder water komt te staan is o.a. de Harlingerstraatweg, één van de hoofdontsluitingswegen van Leeuwarden.

Figuur 1 Harlingerstraatweg

Figuur 2 Borniastraat

Wat wordt het verschil in heffing voor iemand die al een rioolaansluiting heeft?

In de nieuwe verordening Rioolheffing is het onderscheid gemaakt tussen het riooltarief en het waterzorgtarief. Net als bij de geldende Verordening Rioolheffing 2023 houden we rekening met het onderscheid eigenaar en gebruiker. Tot slot houden we in het nieuwe voorstel rekening met het onderscheid tussen het wel of niet hebben van een rioolaansluiting:

- **Is er een rioolaansluiting** dan betaalt zowel de eigenaar als de gebruiker van een bebouwd perceel een riooltarief voor het beheer en onderhoud van de riolering. Daarnaast betalen de eigenaar en de gebruiker het waterzorgtarief voor het toegankelijk houden van de openbare ruimte.
- **Is er geen rioolaansluiting** dan betaalt zowel de eigenaar als de gebruiker van een bebouwd perceel alleen het waterzorgtarief. Je betaalt mee aan de klimaatmaatregelen die worden genomen en dus niet voor het beheer en onderhoud aan de riolering.

Wat is de taak van het waterschap / waar betaal je voor aan het waterschap?

Het waterschap kent een aantal heffingen waarmee zij de activiteiten bekostigen op het gebied van waterveiligheid, voldoende water en schoon water. Een van die heffingen is de watersysteemheffing. Iedereen betaalt watersysteemheffing, of je nu in stedelijk gebied woont of in landelijk gebied. De inkomsten van de watersysteemheffing worden ingezet voor onder andere het beheer en onderhoud aan dijken (voorkomen van overstroming), het water op peil houden door in de zomer water in te laten (voorkomen watertekort) en in de winter het water weg te pompen (voorkomen wateroverlast). Ook het schonen (hekkelen) en op diepte houden van de sloten, vaarten en plassen (baggeren) die in eigendom zijn van het waterschap of waar de verplichting bij het waterschap ligt worden bekostigd vanuit de watersysteemheffing.

Er is geen sprake van een dubbeling met de waterzorgheffing of de watertaken van de gemeente. De watersysteemheffing van het waterschap wordt immers niet gebruikt voor het aanpassen en onderhouden van de gemeentelijke openbare ruimte.

Wat is de taak van de gemeente en wat voor maatregelen vallen onder waterzorgheffing?

De gemeente heeft de zorgplicht voor het inzamelen transporteren van afvalwater, voor het inzamelen en verwerken van het afvloeiend hemelwater en voor het grondwater (op die plekken waar dit niet onder de verantwoordelijkheid valt van het waterschap of provincie). De

klimaatmaatregelen om wateroverlast (en droogte?) te voorkomen vloeien voort uit de zorgplichten van hemelwater en grondwater)'

In de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie zijn de plekken in beeld gebracht waar maatregelen op het gebied van wateroverlast of hittestress moeten plaatsvinden. Daarbij kan aan de volgende (type) maatregelen worden gedacht:

- Het aanleggen van regenwaterriolen
- Het aanpassen van de maaiveldhoogte
- Realiseren van waterberging onder de verharding
- Verharding vervangen door groen
- Aanleg van waterberging in het groen
- Het graven van wadi's en vijvers of sloten

De klimaatmaatregelen worden bekostigd uit het waterzorgtarief.

Waarom is er gekozen voor een heffing voor eigenaren voor het waterzorgtarief op basis van de WOZ-waarde van een perceel?

We hebben er vanwege de duidelijkheid en uitlegbaarheid voor gekozen om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande methodiek van de rioolheffing. Ook bij de bestaande rioolheffing is het eigenaarsdeel gekoppeld aan de Woz-waarde. Dit is een bewezen methodiek die in de praktijk weinig risicovol is en die ook past binnen de nieuwe VNG-modelverordening Riool- en waterzorgheffing. Het beleid is primair geënt op het principe dat 'de breedste schouders het meeste dragen'. De gemeente Leeuwarden heeft veel inwoners met een inkomen onder modaal. Om deze inwoners te ontzien heeft de gemeente gekozen voor de systematiek om te heffen op basis van de WOZ-waarde.

Vragen van de insprekers tijdens de informatieve sessie van 11 oktober:

- Kunnen we voor een nieuwe iba ook bij de gemeente aankloppen?

Nee, een IBA is een alternatief voor een rioolaansluiting. Het is geen alternatief voor de andere watertaken die bij de gemeente zijn belegd. Het voorstel is daarom dat percelen zonder rioolaansluiting geen riooltarief betalen, maar alleen het waterzorgtarief. Het hebben van een IBA wordt overigens opgelegd door het waterschap, omdat er een lozing op het oppervlaktewater plaatsvindt. Hierbij is het waterschap het bevoegd gezag en verantwoordelijk.

- Zijn er vooraf gesprekken gevoerd met het waterschap?

In het kader van het Programma Water en Riolerings is er wel afstemming geweest met het waterschap. Bij het uitwerken van de scenario's is die afstemming met het waterschap er niet geweest. De watersysteemheffing en de waterzorgheffing zijn twee verschillende heffingen met verschillende doelen. Wel stemmen wij onze klimaatmaatregelen af met het waterschap, zodat ingrepen elkaar niet in de weg zitten maar elkaar versterken. Meer afvoeren vanuit de ene plek of juist langer water vasthouden heeft mogelijk consequenties voor de inrichting of het beheer van een andere plek.

- **Hoe gaan we water bergen en inzetten tegen droogte?**

We proberen steeds meer water te graven, water te bergen in het groen en onder de verharding. Het water wordt daardoor niet versneld afgevoerd maar vastgehouden. Indien mogelijk vindt infiltratie naar de ondergrond plaats. Om droogte te voorkomen moeten we juist het regenwater niet versneld afvoeren maar opvangen en vasthouden. Bij alle maatregelen die wij nemen kijken we ook naar kansen om het water in het gebied vast te houden. Zo hebben we bij het Waagplein in Leeuwarden een constructie gemaakt waar het water in de ondergrond wordt geborgen en zomers wordt dit water weer aan de bomen afgegeven.

- **Wordt de rioolvervangning ook bekostigd uit het waterzorgtarief?**

Nee, de rioolvervangning wordt bekostigd uit de opbrengsten van het riooltarief. Dus alleen de percelen met een rioolaansluiting betalen voor het beheer en onderhoud aan de riolering.

Raadsvragen tijdens de informatieve sessie van 11 oktober:

Over welke bui hebben we het als we spreken over de klimaatmaatregelen?

Bij onze huidige klimaatmaatregelen kijken we naar de bui van 60 mm/h die over de gemeente Leeuwarden heen trekt. Dit is bij de oude KNMI scenario's een bui die 1 x in de honderd jaar voorkomt maar waarvan de verwachting is dat deze bui steeds vaker gaat vallen. In de nieuwe KNMI scenario die in oktober 2023 is uitgebracht is die bui verhoogd naar 72-81 mm/h.

In Friesland zijn er in 2018 provincie breed stresstesten uitgevoerd. Elke gemeente in Friesland houdt rekening met de bui van 60 mm/h. Maar er zijn al gemeenten die andere waardes aanhouden. De gemeente Groningen rekende voor de nieuwe klimaatscenario's van het KNMI al met een bui van 73 mm/h. En Rotterdam rekent met een bui van 100 mm in 2 uur.

Hoeveel water wordt door ons riool verwerkt?

Veel van de kolken zitten in de bestaande situatie op de riolering aangesloten waar ook de aansluitingen van de percelen op zitten. De riolering kan maar een bepaalde hoeveelheid water verwerken. De gemeente Leeuwarden hanteert in het bestaande stedelijk gebied dat de riolering wordt ontworpen op een bui 8: Dit is een bui van 19,8 mm/h. Bij deze bui mag er geen water op straat optreden. Bij nieuwe woonwijken hanteren wij als eis dat de riolering moet worden ontworpen op bui 10. Bij deze bui valt er 35,7 mm in een uur. Bij nieuwe woonwijken wordt er zowel een vuilwater- als een regenwaterriool aangelegd.

Zijn er meer soortgelijke verenigingen als de Princenhof (recreatiewoningen, VVE)

Bij ons zijn geen gelijke situaties bekend. We hebben campings, en kleinere hoeveelheden recreatiewoningen. Maar een vereniging met een groot aantal particuliere vakantiewoningen zoals de Princenhof is bij ons zo niet bekend.

Vragen vanuit de ingekomen brieven:

Inspraak De Princenhof

Geen vragen, wel zie vraag in mail hieronder.

Inspraak 1

Geen vragen

Inspraak 2

Geen vragen

Inspraak 3:

Waarom vindt de gemeente het redelijk om het buitengebied aan te slaan voor het waterzorgtarief?

Iedereen maakt gebruik van de openbare ruimte in de stad of in dorpen. Dit doen we doordat we van A naar B moeten reizen, vanwege werk, school, een doktersbezoek etc.. Iedereen heeft er belang bij dat we de openbare ruimte toegankelijk houden en schade voorkomen, ook tijdens hevige buien. Het toegankelijk houden van de openbare ruimte staat los van het hebben van een rioolaansluiting. Het maakt ook niet uit waar je woont en of je woonadres wel of niet schade hebt loopt tijdens een extreme bui. Iedereen heeft op enige wijze profijt van een toegankelijke buitenruimte. Daarom is het voorstel dat iedereen meebetaald aan het waterzorgtarief.

Kunnen wij het onderhoud aan de sloten, de kade en het water op ons perceel, o.a. het hekkelen , dan bij de gemeente in rekening brengen?

Nee, de kosten die de gemeente maakt voor het onderhoud aan sloten en vaarten wordt niet betaald vanuit de riool- en waterzorgheffing. Het onderhoud van sloten is een opgave die vanuit het waterschap bij de aanliggende van een perceel wordt neergelegd. Dit valt ook buiten de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Wat wordt bedoeld met 'maatregelen voor klimaatadaptatie'?

We bedoelen hierbij maatregelen om wateroverlast in de openbare ruimte te voorkomen. Onder overlast verstaan we situaties waar meer dan 30 cm water op straat blijft staan en/of regenwater de woningen/ bebouwing binnen stroomt. In deze gevallen gaan we maatregelen nemen. Door stresstesten uit te voeren kunnen we zien waar we maatregelen moeten nemen.

In de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie zijn de plekken in beeld gebracht waar maatregelen op het gebied van wateroverlast of hittestress moeten plaatsvinden. Voor wateroverlast gaat het om ongeveer 75 plekken. Daarbij kan aan de volgende (type) maatregelen worden gedacht:

- Het aanleggen van regenwaterriolen
- Het aanpassen van de maaiveldhoogte
- Realiseren van waterberging onder de verharding
- Verharding vervangen door groen
- Aanleg van waterberging in het groen
- Het graven van wadi's en vijvers/sloten

Kan de gemeente concreet zijn over wat onder de maatregelen wordt verstaan en wat de kosten werkelijk zijn?

Ja. In december 2022 is ons Programma Water en Riolering vastgesteld. In dit programma staan de kosten benoemd voor het nemen van maatregelen. Elke vijf jaar wordt het Programma Water en Riolering herzien en wordt er een nieuw kostendekkingsplan gemaakt. Op basis van de werkelijke uitgaven van de afgelopen 5 jaar en de bijstelling in de ramingen voor de nog uit te voeren maatregelen wordt het kostendekkingsplan opnieuw door de raad vastgesteld. Op basis van het nieuwe kostendekkingsplan worden ook de nieuwe tarieven voor de riool- en waterzorgheffing bepaald. Voor het type maatregelen waar het om gaat, verwijzen we naar de vorige vraag.

Inspraak 4

Geen vragen

Inspraak 5

Geen vragen maar een paar meningen waarop we zouden kunnen reageren.

Het mooiste zou zijn dat de concentratie ligt bij degene die geen watersysteem in zijn tuin heeft. Op straat ook meer groen zodat regenwater kans heeft om weg te komen.

Mensen die zich er al voor inzetten om oplossingen te bedenken en uitvoeren water betreft het regenwater hoor je niet nog eens extra te belasten.

We hebben de optie afgewogen. Het is echter ondoenlijk om op basis van de verharding in de tuin een bepaald tarief op te leggen. Dit levert teveel uitvoeringstechnische hobbels op. Je kan op luchtfoto's door het schaduweffect, de aanwezigheid van bomen en andere objecten namelijk niet goed zien of een tuin verhard is of niet. De nauwkeurigheid is daardoor te klein en dat leidt tot een onhoudbare verordening. Als het gaat om verharding geven we er daarom de voorkeur aan om onze inwoners en bedrijven te stimuleren door subsidie te verstrekken i.p.v. extra zwaar te belasten.

Inspraak 6

Geen vragen

Inspraak 7

Geen vragen

Inspraak 8 niet echt vragen...beantwoorden bij algemene deel

Waarom wordt er niet op basis van verharding aangeslagen?

Zie beantwoording vraag bij inspraak 5.

Waarom worden mensen die zelf klimaatadaptieve maatregelen hebben genomen niet gecompenseerd?

Zie beantwoording vraag bij inspraak 5.

Inspraak 9

Is er sprake van dubbele lasten? Waterschap en gemeente.

Nee, er is geen sprake van dubbele lasten.

Zie ook beantwoording algemeen deel.

Waterafvoer is een zaak van het waterschap niet van de gemeente?

Een goede doorstroming in sloten, vaarten en kanalen is een taak die bij het waterschap is belegd. Het waterschap kent de schouwplicht voor belangrijke waterlopen. Het waterschap verplicht de aanliggende van een watergang om deze goed te onderhouden. De gemeente heeft de zorgplicht voor het afvloeiend hemelwater. De klimaatmaatregelen die de gemeente neemt gaan over wateroverlast; het voorkomen overstrooming van verharde wegen en pleinen.

Hoe vindt overleg met het waterschap plaats?

Bij maatregelen die de gemeente neemt vindt overleg met het waterschap plaats. Uiteindelijk zal veel van het overtollig water in vijvers en sloten worden opgevangen. Als we het water niet kunnen bergen en vasthouden in het gebied zelf zal het afgevoerd moeten worden naar het landelijk gebied. Om er voor te zorgen dat in het landelijk gebied geen overstroomingen plaatsvinden, vinden ook in het landelijk gebied stresstesten plaats. Indien nodig worden ook in landelijk gebied maatregelen genomen om overstrooming te voorkomen door bijvoorbeeld sloten te verbreden, duikers te vergroten etc.. Dit is een taak van het waterschap.

Inspraak 10

Worden de kosten voor maatregelen klimaatadaptatie nu opgelegd bij de mensen zonder rioolaansluiting?

De kosten voor de klimaatmaatregelen worden bij alle bebouwde percelen neergelegd. Zowel bij de eigenaar als de gebruiker van een perceel. Dus ook percelen met een rioolaansluiting betalen mee aan de klimaatmaatregelen.

Is er een bestedingsplan voor de extra inkomsten, welke plannen zijn er voor met name het buitengebied?

Ja, de gemeente Leeuwarden heeft een uitvoeringsagenda opgesteld waarin de te nemen maatregelen zijn benoemd. Voor de stad Leeuwarden zijn er in 2022 nieuwe stresstesten uitgevoerd met bijbehorende plannen waarin maatregelen zijn opgenomen. De kosten voor deze maatregelen zijn opgenomen in het Programma Water en Riolerings 2023-2027. In 2023-2024 worden er nieuwe stresstesten uitgevoerd voor de dorpen binnen de gemeente Leeuwarden. In het buitengebied zijn er op dit moment geen knelpunten (wateroverlastlocaties) in beeld. Wel wordt momenteel samen met Wetterskip Fryslân voor Stiens een stresstest uitgevoerd waarbij het hele watersysteem wordt meegenomen, ook het landelijk gebied rondom Stiens. Mogelijk komt uit deze stresstest knelpunten naar voren waarvoor we ook maatregelen in landelijk gebied moeten nemen. Denk hierbij aan het verruimen van de sloten, vergroten van duikers, graven van extra water.

Krijgen wij nu twee keer de rekening gepresenteerd van klimaatverandering door middel van heffingen door de gemeente en Wetterskip?

Zowel gemeente als waterschap hebben op hun eigen grondgebied de verantwoordelijkheid om maatregelen te nemen ten behoeve van de klimaatverandering. Beiden zullen de bekostiging van deze maatregelen bij de ingezetenen neerleggen. Het betreft geen dubbeling. De gemeente zal maatregelen treffen in de openbare ruimte en het waterschap doet dit op haar eigendommen.

Inspraak 11

Geen vragen

Inspraak 12

Heeft u overleg gehad met het waterschap en wordt bij de invoering van de waterzorgheffing de vervuilingseenheid geschrapt bij het waterschap?

Nee, een eigenaar en/of gebruiker van een perceel zonder rioolaansluiting betaald geen riooltarief. In geval er geen rioolaansluiting is, wordt er via een septic tank of iba op het oppervlaktewater geloosd. In zo'n geval betaal je het waterschap een vervuilingseenheid. Dit is een heffing die door het waterschap wordt opgelegd. Het waterschap ontvangt hiervan de opbrengsten.

Waarom is deze heffing nodig? We zien graag een onderbouwing?

Zie eerdere beantwoording.

Wat gaat u met deze middelen doen voor de inwoners van Warstiens en onze leefomgeving?

We gaan er vanuit dat iedereen die in de gemeente Leeuwarden woont, werkt, een eigendom heeft en/of recreëert op enige wijze gebruik maakt van de voorzieningen die de gemeente treft. Bijvoorbeeld door boodschappen te halen, naar school gaan, werken, een doktersbezoek etc.. Om de toegankelijkheid ook tijdens de klimaatbuien te garanderen (van a naar b te komen) zal de gemeente maatregelen moeten treffen in het openbare gebied. Ook inwoners van Warstiens hebben hier voordeel bij.

Inspraak 12

Geen vragen

Inspraak 14

Geen vragen

Inspraak 15

Geen vragen

Inspraak 16

Waar wil de gemeente de waterzorgheffing voor gebruiken zijn er bepaalde plannen? Is dit stedelijk of op het platteland:

Zie eerder beantwoording.

Welke vergoedingsvoorstel is er voor diensten die ik hiermee verricht?

Geen

Inspraak 17

Geen vragen

Inspraak 18

geen vragen

Inspraak LTO

Geen vragen

De last neerleggen bij de revenuen van de inspanningen die de overlast echt ervaren.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de gehele openbare ruimte. Bij het onderhouden van de openbare ruimte is sprake van een collectief goed; iedereen mag er gebruik van maken en iedereen heeft er profijt van. We kunnen niet delen van die verantwoordelijkheid neerleggen bij onze inwoners of bedrijven. Alleen omdat ze in die straat wonen, of die route gebruiken om van a naar b te komen. We hebben als gemeente een klimaatopgave uit te voeren. Iedereen heeft op enige wijze voordeel dat we de openbare ruimte goed toegankelijk houden. Daarom is het voorstel dat alle percelen meebetalen aan het waterzorgdeel van de riool- en waterzorgheffing.

Beantwoording schriftelijke vragen De Princenhof

Na de vergadering blijft bij ons knagen dat in het huidige systeem het totaal aan rioolaanslagen de bekostiging dekt van riool infrastructuur. In het nu voorgestelde gedifferentieerd systeem met Riooltarief en Waterzorgtarief komt een aanzienlijk lagere dekking uit het riooltarief. Immers het riool- en waterzorgtarief wordt niet hoger dan de rioolheffing welke nu geheven wordt. Immers daaruit moet ook de Waterzorgtarief gefinancierd worden.

Als voorbeeld wordt er in huidige systeem €100 betaald. Dit dekt de lasten voor rioolsysteem. In nieuwe systeem bestaat bijvoorbeeld uit €60 voor riooltarief en €40 voor waterzorgtarief. Dan ontstaat er toch een financieringstekort van €40 voor dekking van rioolinfrastructuur?

Het huidige riooltarief dekt de kosten van zowel de rioolinfrastructuur als de klimaatmaatregelen. Met andere woorden: de kosten voor zorgplicht op het gebied van hemelwater en grondwater (en daaruit voortvloeiende aanpassingen vanwege de klimaatverandering) worden op dit moment nog opgebracht door de huishoudens met een rioolaansluiting. Onder de nieuwe heffing worden de kosten voor rioolinfrastructuur gedekt uit het riooltarief en de kosten voor klimaatmaatregelen uit het waterzorgtarief.

Fout in voorbeeldberekening informerende brief van 30 mei jl.

In de informerende brief aan de raad van 30 mei 2023 zit een rekenfout in een voorbeeld op pagina 4. Bij het rekenvoorbeeld "eigenaar+gebruiker enkel voor waterzorgtarief" staat bij de WOZ-waarde van € 500.000 een totaalbedrag van € 128,65. Dit totaalbedrag hoort bij een WOZ-waarde van € 750.000 i.p.v. € 500.000. Bij een WOZ-waarde van € 500.000 komt het totaalbedrag uit op € 89,61 (o.b.v. herrekende tarieven 2023, scenario 2).